

**Školní preventivní program
Základní škola Lupáčova
2023/2024**

č. j. ZS LUP 289/2023

**Preventivní program vypracoval tým školního poradenského pracoviště
pod vedením metodičky prevence Mgr. Hany Procházkové**

Obsah

[Pedagogická koncepce a stručná specifikace ŠVP „Lupáčovka“:4](#)

[Kultura, klima a image školy4](#)

[Charakteristika pedagogického sboru5](#)

[Pojetí školního řádu5](#)

[Organizace školního roku, školní aktivity5](#)

[Spolupráce školy s rodiči, školskou radou a jinými institucemi5](#)

[Profil absolventa školy9](#)

[Devatero třídního učitele k provádění kvalitní prevence rizikového chování na 1. stupni ZŠ:10](#)

[Obecné10](#)

[I. stupeň10](#)

[II. stupeň11](#)

[Konkrétní aktivity primární prevence13](#)

[Další podpůrné materiály:14](#)

[Aktivity pro rodiče14](#)

[Scénář pro počáteční šikanu23](#)

[Scénář při řešení pokročilé šikany – tzv. třídního lynčování25](#)

[Postup při řešení odhalení kyberšikany26](#)

[Tabákové výrobky27](#)

[Alkohol27](#)

[Omamné a psychotropní látky27](#)

Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola Lupáčova, Praha 3, Lupáčova 1
Adresa školy	Lupáčova 1/1200, Praha 3, 130 00
Zřizovatel	MČ Praha 3, Havlíčkovo náměstí 9, Praha 3, 130 00
Ředitel	Mgr. Jiří Kopecký
Telefon	+420 777 478 655
E-mail	kopecky@lupacovka.cz
Datová schránka	y65fqa8

Statutární zástupce ředitele	Mgr. Iva Hauftová
Telefon	+ 420 777 478 656
Email	hauftova@lupacovka.cz

Zástupce ředitele	Mgr. Kamila Kubrová
Telefon	+420 777 477 981
Email	kubrova@lupacovka.cz

Zástupce ředitele	Ing. Radka Skoupilová
Telefon	222 715 691
Email	skoupilova@lupacovka.cz

Školní metodik prevence	Mgr. Hana Procházková
Telefon	222 715 691
E-mail	prochazkova@lupacovka.cz
Konzultační hodiny	PO 11:45 - 12:30, ST 12:45 - 13:30

Výchovný poradce 1. st.	PaedDr. Jaroslava Kudynová
Telefon	+420 777 477 658
Email	kudynova@lupacovka.cz
Konzultační hodiny	ÚT 15:00 - 16:00, ČT 11:00 – 11:45

Výchovný poradce 2. st.	Mgr. Kamila Kubrová
Telefon	+420 777 477 981
Email	kubrova@lupacovka.cz
Konzultační hodiny	PO 15:00 – 16:00, ČT 15:00 – 16:00

Školní psycholog	PhDr. Petr Beroušek
Telefon	773 184 128
Email	berousek@lupacovka.cz
Konzultační hodiny	ST 7:30 - 13:30, ČT 7:30 – 11:30

Školní speciální pedagog	Mgr. Milada Tumpachová
Telefon	222 715 691
Email	tumpachova@lupacovka.cz
Konzultační hodiny	Lichý týden: PO 7:30 - 8:30 Sudý týden: ÚT 14:30-15:30

Charakteristika školy

Název školy: Základní škola Lupáčova, Praha 3, Lupáčova 1
Adresa školy: Lupáčova 1/1200, Praha 3, 130 00
Resortní identifikátor organizace: 600036120
IČO: 63831368
IZO: 045245088
Zřizovatel: MČ Praha 3, Havlíčkovo náměstí 9, Praha 3, 130 00

Kapacita základní školy: 735 žáků a je prakticky naplněna
Kapacita školní jídelny: 700 strávníků
Kapacita ŠD ve dvou objektech: 350 žáků
Kapacita školního klubu: 30 žáků
Vzdělávací program: ŠVP „Lupáčovka“

Pedagogická koncepce a stručná specifikace ŠVP „Lupáčovka“:

Jedním z nejdůležitějších aspektů výuky spatřujeme přirozenou touhu dítěte, kterou je potřeba rozvíjet a ne přetvářet. Snažíme se respektovat individuální předpoklady k učení u každého žáka. Podporujeme žáky ve svobodném a zodpovědném rozhodování a vyjadřování. Ve škole uznáváme partnerský a respektující přístup k žákům i ostatním lidem. Vedeme žáky především k rozvoji spolupráce dětí ve skupině, jejich vzájemné komunikace, vzájemnému respektu a úctě. Učíme děti vnímat chyby jako přirozenou součást procesu učení a motivaci k další práci. Chtěli bychom, aby škola byla místem, kde se děti i pedagogové budou cítit dobře a bezpečně. Školní vzdělávací program „ŠVP Lupáčovka“ vychází z nutnosti vytvořit takové školní prostředí, které bude stimulovat rozvoj studijních kompetencí žáků na I. i na II. stupni a nabídne srovnatelnou či lepší nabídku než víceletá gymnázia. V souvislosti se změnou školského zákona je cílem Školního vzdělávacího programu ZŠ Lupáčova nabízet takové vzdělání, které bude plně srovnatelné s nižším gymnaziálním, aniž by muselo dojít ke změně názvu školy a jejího statutu směrem k víceletému gymnáziu.

Kultura, klima a image školy

Škola je součástí sítě škol ASP UNESCO a dalších organizací. ZŠ Lupáčova je zároveň fakultní školou PedF UK. Všechny třídy jsou připojeny k internetu, škola vlastní 2 počítačové učebny a zároveň jsou všechny učebny vybavené interaktivní projekční technikou. Dále je zde k dispozici knihovna a mediální centrum školy, kde mají žáci i učitelé možnost využít dalších počítačů a knih pro samostudium a vyhledávání zdrojů. Z hlediska materiálního zabezpečení je škola vybavena mírně nadstandardně. Má odpovídající výpočetní techniku a také celou řadu moderních učebních pomůcek, byla provedena rekonstrukce učeben pro odborné předměty (chemie, biologie). Jinak má škola dostatek tříd i odborných učeben. Problematickou zůstává

otázka tělocvičen, i přesto, že jsou k dispozici dvě. Tělocvičny jsou sice po rekonstrukci, ale jejich kapacita není dostatečná. Pro tělovýchovné aktivity jsou využívána i přilehlá sportoviště v okolí školy. K dispozici však není žádné školní hřiště. Škola nemá bezbariérové přístupy.

Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole působí celkem 67 pedagogických pracovníků, z toho 27 třídních učitelů, 18 učitelů netřídních, 11 vychovatelek ŠD, 11 asistentů pedagoga; 2 rodilí mluvčí anglického a španělského jazyka. Škola má k dispozici 2 výchovné poradce, 1 metodika prevence, speciálního pedagoga a školního psychologa. Vedení školy soustavně usiluje o další komplexní vzdělávání celého učitelského sboru, a to především v oblasti vzájemné kooperace prostřednictvím různých společných projektů, školení a kurzů.

Pojetí školního řádu

Školní řád je závazným předpisem upravujícím vnitřní život školy a jejích dalších složek, jako jsou školní družina, školní jídelna a knihovna a mediální centrum. Stanovuje též pravidla pro přístup do vnitřní počítačové sítě a k digitálním technologiím. Je platný pro všechny žáky školy a jejich zákonné zástupce i pro všechny zaměstnance na všech akcích, které jsou organizovány školou ve školní budově i mimo ni. Ve svých člancích upravuje práva a povinnosti žáků a žákyň i dospělých. Vychází ze školského zákona č. 561/2004 Sb., v platném znění, a vstupuje v platnost dnem 1. 9. 2018. Zahrnuje i provozní řád organizace a upravuje všechny náležitosti související s provozem školy. Součástí školního řádu je i klasifikační řád.

Organizace školního roku, školní aktivity

Organizace školního roku probíhá standardně dle vyhlášky MŠMT. Základní škola se celoročně účastní množství různých projektů, jak na domácí půdě, tak i na mezinárodní úrovni. Jsou to např. So Far So Near, Erasmus+, Šablony pro školy, Poznáváme Česko, adaptační a tělovýchovné kurzy (plavecký, cyklistický, turistický a lyžařský), BYOD. Je součástí mezinárodní sítě škol UNESCO. Škola rovněž nabízí více než 20 volnočasových aktivit pro žáky i pedagogy. Žáci se pravidelně účastní vědomostních i sportovních soutěží a olympiád s velmi dobrými výsledky. Je zde zavedena rozšířená výuka cizích jazyků, je podpořena výuka informačních technologií.

Spolupráce školy s rodiči, školskou radou a jinými institucemi

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a školskou radou probíhá na velmi dobré úrovni. Unie rodičů při ZŠ Lupáčova je významným partnerem školy. Jejími členy jsou všichni zákonní zástupci žáků školy. Tato organizace se společně se školskou radou podílí na přípravě většiny školských dokumentů a vykonává částečnou kontrolní funkci. Rodiče jsou pravidelně informováni o všech aktivitách školy prostřednictvím webových stránek školy, elektronické třídní knihy, e-mailem, školního zpravodaje, třídních schůzek a konzultačních hodin i dnů otevřených dveří. Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou je založena na úzké součinnosti při řešení krizových problémů při prevenci rizikového chování dětí a mládeže a vytváření podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní parlament

ŠP dává prostor pro zapojení žáků do života školy, možnost podílet se na její organizaci a chodu. ŠP je prostředkem pro předávání informací mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky a žáky, mezi všemi třídami a napomáhá spolupráci mezi jednotlivými ročníky. ŠP dbá na dodržování školního řádu.

ŠP je volen jednou ročně, vždy do konce měsíce září daného školního roku. Ve ŠP jsou dva zástupci z každé třídy 4. – 9. ročníku. Zástupce si volí třídní kolektiv ve spolupráci s třídním učitelem. Z veřejných voleb vzejde jeden člen a jeho zástupce.

Členové ŠP jsou voleni svými spolužáky a musí se svou funkcí souhlasit. Členem nesmí být žák, který se dopustil závažného porušení školního řádu. Člen ŠP může být odvolán svými spolužáky pro neplnění povinností, nebo pokud se dvakrát po sobě bez omluvy nedostaví na zasedání ŠP.

Zasedání ŠP svolává koordinátor ŠP (pověřený pedagog) společně s předsedou ŠP. ŠP se schází dle potřeby. Zápis ze zasedání je vyvěšen na nástěnce ŠP. Zasedání jsou přístupná všem žákům i učitelům školy.

Povinnosti ŠP :

- důstojně reprezentovat svoji třídu a školu
- předávat informace ve své třídě
- plnit úkoly vyplývající z funkce člena parlamentu
- prostřednictvím zástupců spolupracovat s vedením školy, učiteli a ostatními zaměstnanci školy
- dodržovat základní pravidla společenského chování a respektovat se navzájem
- přicházet včas na zasedání

Práva ŠP :

- vyjadřovat se k chodu a organizaci školy
- podávat návrhy a připomínky
- přednést své návrhy vedení školy i vyučujícím
- podílet se na akcích pořádaných školou
- ŠP nemá právo zasahovat do záležitostí, které jsou výhradně v kompetenci vedení školy. Nesmí vydávat rozhodnutí v rozporu se školním řádem.

Hlasování ŠP :

Při hlasování ŠP platí rovnoprávnost všech členů ŠP, každý člen má jeden hlas. Přítomní dospělí nebo hosté nemají hlasovací právo. Každé rozhodnutí je závazné pro všechny žáky školy.

Pravidla chování na půdě ŠP :

Pravidla chování si vytváří členové ŠP.

- nepřekřikovat se
- nepoužívat vulgarismy
- mluvit nahlas
- respektovat se
- neubližovat si

Profil absolventa školy

1. absolvent této školy bude vybaven souhrnem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a také schopností adaptovat se na měnící se tržní vztahy v pracovním procesu i v celoevropském kontextu
2. absolvent zvládne základní i rozšiřující učivo dané standardem základní školy tak, aby jeho obsah uměl uvědoměle přiřazovat k běžným denním činnostem a mohl z něj v každodenních situacích čerpat
3. absolvent získá nejen vědomosti, ale především praktické dovednosti potřebné pro budoucí studium i zaměstnání
4. absolvent zvládne základní techniky práce s textem, informacemi a informačními médii i základy práce s digitálními technologiemi
5. absolvent bude umět analyzovat společenské jevy a zaujímat uvážlivé postoje
6. absolvent bude běžně operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, bude schopen uvádět věci do souvislostí, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojovat do širších celků a na základě toho si vytvářet komplexní pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
7. absolvent bude schopen samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení, sledovat vlastní pokroky při zdolávání problémů, analyzovat řešení a osvědčené postupy aplikovat při řešení podobných nebo nových problémových situací
8. absolvent bude schopně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
9. absolvent bude rozumět základním principům, na nichž spočívají zákony a společenské normy, a bude si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školní prostředí
10. absolvent se bude umět odpovědně rozhodovat podle dané situace, poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
11. absolvent bude připraven respektovat a chránit naše tradice a kulturní i historické dědictví, chápat ekologické souvislosti a problematiku ochrany přírody a životního prostředí
12. absolvent rozvíjí své kreativní myšlení, orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění svých záměrů a chápe podstatu, cíl a rizika přijatých řešení

Preventivní činnost školy

Devatero třídního učitele k provádění kvalitní prevence rizikového chování:

- Pečovat o sebe (psychohygiena učitele).
- (Spolu) nastavit pravidla soužití ve třídě.
- Realizovat třídní/komunitní setkávání - třídnické hodiny formou komunitního kruhu.
- Rozvíjet a posilovat individuální komunikační dovednosti dětí – vyjádření a přijetí názoru „Vadí mi...“, „Nelíbí se mi...“ X „Je mi příjemné...“, „Oceňuji...“.
- Rozvíjet své dovednosti potřebné ke zvládání konfliktních situací mezi dětmi (mediátorské dovednosti).
- Být všímavý vůči vzájemnému chování dětí. Investovat čas do kultivování vztahů mezi dětmi.
- Rozvíjet vlastní komunikační dovednosti.
- Respektovat zákonitosti individuálního i skupinového vývoje.

Obecné

1. Dle konzultačních hodin výchovných poradkyň a školního metodika prevence probíhá po celý školní rok individuální pomoc žákům, popřípadě jejich zákonným zástupcům.
2. Dle konzultačních hodin poskytují žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům služby školní psycholog a školní speciální pedagožka.
3. Průběžně po celý školní rok probíhá kontrola plnění zákazu kouření a užívání dalších návykových látek v prostorách školy, kontrola případných projevů vandalismu a šikany. V případě zjištění výše uvedených projevů je postupováno dle metodických doporučení (viz přílohy).
4. Pracovník pedagogicko-psychologické poradny spolupracuje se školním metodikem prevence rizikového chování, školním psychologem, speciální pedagožkou a výchovnými poradci při diagnostice žáků.

I. stupeň

Primární prevence na 1. stupni je převážně v rukou třídního učitele. Vybraných témat se učitel dotýká především v hodinách Člověk a jeho svět. Dále jsou do výuky pravidelně zařazovány třídnické hodiny. Při výuce lze využít různé metody dle uvážení učitele nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

V případě výskytu rizikového chování ve třídě učitel spolupracuje se školním psychologem a metodikem prevence na cílených programech pro třídu. Dále se domlouvají preventivní

programy poskytované externími pracovišti.

TÉMATY PRIMÁRNÍ PREVENCE:

- Zásady bezpečného chování
- Dopravní výchova
- Pozitivní psychosociální třídní klima
- Mezilidské vztahy
- Šikana
- Zásady bezpečného chování na internetu
- Hygiena, životospráva - Osvojování a upevňování základních návyků
- Základní informace z oblasti prevence užívání návykových látek – alkohol, kouření
- Základy etické a právní výchovy
- Sexuální výchova
- Všeobecný rozvoj osobnosti žáka
- Ekologická výchova

II. stupeň

Témata z oblasti primární prevence jsou zařazena do výuky a jednotlivých předmětů tak, aby byla probrána všechna, ale nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. Do výuky jsou pravidelně zařazovány třídnické hodiny. Třídní učitel je zařazuje dle individuální potřeby své i žáků. Náplň třídnických hodin je plně v rukou třídního učitele. Při výuce lze využít různé metody dle uvážení učitele nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

V případě výskytu rizikového chování ve třídě učitel spolupracuje se školním psychologem a metodikem prevence na cílených programech pro třídu. Dále se využívají preventivní programy poskytované externími organizacemi.

TÉMATY PRIMÁRNÍ PREVENCE:

- Mezilidské vztahy
- Budování pozitivního psychosociálního třídního klimatu
- Bezpečné chování na internetu
- Šikana
- Kyberšikana
- Prevence užívání návykových látek
- Trestné činy mládeže a jejich postihy
- Vandalismus, násilí, záškoláctví
- Rasismus, xenofobie

- Netolismus, gambling
- Rizikové chování v dopravě
- Rizikové sporty
- Poruchy příjmu potravy
- Sebepoškozování
- Sexuálně-rizikové chování
- Ekologická výchova

Konkrétní aktivity primární prevence

Programy primární prevence:

1. Fórum pro prožitkové vzdělávání – Integrace ukrajinských dětí – září 2024
 - 4. ročník
2. Besedy pořádané organizací Linkin Sphere, z.s. – listopad 2024
 - 3. ročník – Kybergrooming
 - 9. ročník – Online seznamování
3. Besedy připravované Oddělením prevence Policie České republiky
– květen / červen 2024
 - 1. ročník – Seznámení s policií, osobní bezpečí
 - 2. ročník – Seznámení s policií, osobní bezpečí
 - 3. ročník – Dopravní výchova
 - 4. ročník – Mezilidské vztahy
 - 5. ročník – Kyberbezpečí, mezilidské vztahy
 - 6. ročník – Kyberbezpečí
 - 7. ročník – Kyberbezpečí
 - 8. ročník – Návykové látky
 - 9. ročník – Návykové látky, právní vědomí
4. DDH – v průběhu školního roku
 - 4. a 5. ročník

NESPECIFICKÁ PP:

1. Exkurze a poznávací programy organizované pro žáky 1. a 2. stupně
2. Enviro kurz pro 5. ročník
3. Adaptační kurz pro 6. ročník
4. Cyklistický výcvikový kurz pro 8. ročník
5. Lyžařský výcvikový kurz pro 7. ročník
6. Turistický výcvikový kurz pro 6. ročník
7. Preventivní program pro školní družinu vedený vychovatelkou B. Jeřábkovou

VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

- Mimo vyučování škola nabízí množství útvarů zájmové činnosti v rámci programu školní družiny, či mimo ni. Přehled jednotlivých aktivit je uveden na webových stránkách školy.

<https://lupacovka.cz/http://lupacovka.cz/vystupy-zajmovych-cinnosti/>

Další podpůrné materiály:

V rámci preventivně vzdělávacího programu jsou učitelům k dispozici tato DVD:

- „**Štěstí přeje připraveným**“ I. a II. díl – prevence rizikového chování a řešení náhlých krizových životních situací.
- „**Kyberšikana a šikana**“
- „**Rasismus a xenofobie**“
- „**Jeden svět na školách**“
- „**Pravda o drogách**“

V rámci preventivně vzdělávacího programu jsou učitelům k dispozici tyto prezentace:

- **První pomoc při řešení problémů spojených s akutní intoxikací návykovými látkami**“
- „**Počítač a já**“ - rady a doporučení jak bezpečně zacházet s počítačem a jeho technologiemi (zejména v oblasti sociálních sítí) pro nejmladší školní věk

Aktivity pro rodiče

- Seznámení zákonných zástupců s ŠPP a poradenskou koncepcí školy v rámci třídních schůzek prostřednictvím třídních učitelů
- Nabídka propagačních materiálů o nebezpečí užívání drog a dalších sociálně patologických jevech
- Nabídka tematicky zaměřených setkání veřejnosti s odborníky
- Informování zákonných zástupců o preventivních aktivitách a akcích školy na webových stránkách školy
 - <https://lupacovka.cz/prevence/>
- Spolupráce školy s Uníí rodičů
 - <https://lupacovka.cz/unie-rodicu/>
- Pořádání seminářů na podporu vzdělanosti rodičů v oblasti primární prevence – informace na webových stránkách školy
 - <https://lupacovka.cz/>
- Pravidelné konání třídních schůzek – společné, konzultační, 3 v 1, aj.

- Den otevřených dveří
- Návštěvní dny pro rodiče
- Konzultační hodiny s odborníky školního poradenského pracoviště

Cíle ŠPP pro šk. rok 2023 / 2024

- Realizace preventivních programů ve škole a sledování jejich účinnosti
- Rozšíření základny primární prevence rizikového chování ve škole
- Budování pozitivního psychosociálního klimatu ve škole i ve třídách
- Zajištění včasné intervence při řešení aktuálních problémů
- Zajištění podmínek integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Poskytování metodické podpory učitelům
- Podpora vzdělávání pedagogů v oblasti primární prevence
- Efektivní komunikace mezi ŠMP a dalšími poradenskými institucemi
- Podpora spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Kontakty na externí osoby a organizace zapojené do ŠPP

Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 3

Lucemburská 40
Praha 3
130 00

IČO: 60461926

IZO: 108001652

ID datové schránky: qieywc3

Úřední hodiny:

Po - Čt: 8:00 - 16:30

Pá: 8:00 - 14:00

Pevná linka: 222 714 077, 222 717 193

Mobil: 702 087 107

E-mail: poradna3@ppp3.cz

Odborní pracovníci pro naši školu:

- Mgr. Tereza Philippová – speciální pedagog
t.philippova@ppp3.cz; 775 010 920
- Matěj Koudelka – metodik prevence
koudelka@ppp3.cz; 771 157 900

Oddělení prevence a metodické podpory MČ Praha 3

- Mgr. Alena Chodorová MPA – vedoucí oddělení prevence a metodické podpory
chodorova.alena@praha3.cz; +420 222 116 480
- Mgr. Adéla Šulcová DiS. – referent OSV, koordinátor prevence kriminality a protidrogové politiky
sulcova.adela@praha3.cz; +420 222 116 456

OSPOD

- Martina Minhová - vedoucí oddělení
minhova.martina@praha3.cz; +420 222 116 485

Úřad městské části Praha 3
Havlíčkovo náměstí 700/9
130 00 Praha 3

Linkin Sphere, z. s.

- Diana Burdová - ředitelka organizace
tel. číslo: +420 602 385 653
prevence@linkins.org

Besedy Život bez závislosti

tel. číslo: +420 602 255 508

info@zivot-bez-zavislosti.cz

- Mgr. Tomáš Holub

t.holub@zivot-bez-zavislosti.cz; +420 773 050 840

Infocentrum: 222 116 800

Zelená linka infocentra: 800 163 163

Dotazy: infocentrum@praha3.cz

Ústředna: 222 116 111

Datová schránka: eqkbt8g

Podatelna: podatelna@praha3.cz

Kontakty na volnočasové organizace v okolí školy

Dům dětí a mládeže Praha 3 – ULITA

Praha 3, Na Balkáně 2866/17a, 130 00

e-mail: info@ulita.cz

telefon pro zápis do kroužků: 271 771 025 271 771 026

telefon recepc: 271 774 725 212 242 481, 212 242 482

Centrum dětí a mládeže Teen Challenge International ČR v Praze

Havlíčkovo nám. 11/746 130 00 Praha 3-Žižkov

Tel: 777 705 165, 775 556 643

Email: cdmpraha@volny.cz

www.teenchallenge.cz

Centrum sociálních služeb Praha

Chelčického 39/842 130 00 Praha 3

Tel. 222 581 287, 222 586 608, 605 351 332

Email: tomas.jan@csspraha.cz, ludmila.tomesova@csspraha.cz

www.csspraha.cz

Drop In o. p. s.

Karolíny Světlé 18 110 00 Praha 1

Tel. 222 221 124

Email: [stredisko\(at\)dropin.cz](mailto:stredisko(at)dropin.cz)

www.dropin.cz

Diakonie Církve bratrské Praha 3

Koněvova 151/24 130 00 Praha 3

Tel. 222 584 355

Email: stacionar@volno.cz

www.cb.cz/praha3/stacionar

Klub Beztíže

Beztíže, Dům dětí a mládeže Praha 3 – Ulita
Na Balkáně 2866/17a Praha 3 – Žižkov 130 00
Tel. 271 774 725, 728 163 166 (Streetwork Praha 3)

Krizové centrum Riaps

Chelčického 842/39 130 00 Praha 3
Tel: 222 586 608, 605 351 332
Email: riaps@csspraha.cz
www.csspraha.cz/krizove-centrum-riaps

Rodinné centrum Paleček

Písecká 17 130 00 Praha 3-Vinohrady
Tel: 775 101 242; herna: 775 103 100
Email: info@rcpalecek.cz
www.rcpalecek.cz

Rodinné a kulturní centrum Nová Trojka

Jeseniova 19 130 00 Praha 3
Tel: 777 650 759, 222 589 404
Email: novatrojka@nova-trojka.cz
www.novatrojka.cz

R – Mosty

Blahoslavova 230/4 130 00 Praha 3- Žižkov
Tel: 222 581 241
Email: kancelar@r-mosty.cz
www.r-mosty.cz

Sananim

Štítného 710/30 13 00 Praha 3-Žižkov
Tel: 222 954 098
Email: office@sananim.cz
www.sananim.cz

STŘEP, o. s. (České centrum pro sanaci rodiny)

Řehořova 992/10 130 00 Praha 3-Žižkov
Tel: 224 232 261
Email: strep@centrum.cz
www.strep.cz

Kontakty na lékaře a zdravotnická zařízení

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze – s oddělením dětského a dorostového lékařství
Ke Karlovu 445/2 120 00 Praha 2
Tel. 223 967 777
www.vfn.cz

Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze
Dětské dorostové detoxikační centrum
Vlašská 336/36 118 33 Praha 1 – Malá Strana
Tel. 257 197 148, 257 197 159
Lůžková část oddělení 257 197 125, 257 197 124
Email: detox@nmskb.cz
www.nmskb.cz/oddeleni/detox

Dětská psychiatrická klinika 2. LF UK a FN Motol
V Úvalu 84 150 06 Praha 5
Tel. 224 433 403, 224 433 403 – primář
224 433 400 – sekretariát
Email: psychiatrie@fnmotol.cz
www.fnmotol.cz/kliniky-a-oddeleni/cast-pro-deti/detska-psychiatricka-klinika-2-lf-uka-fn-motol

Thomayerova nemocnice – Oddělení dětské psychiatrie
Vídeňská 800/5 140 00 Praha – Krč
Tel. 261 082 433
Email: milena.novakova@ftn.cz
www.ftn.cz/pacientum-a-verejnosti/oddeleni-a-kliniky/detska-psychiatrie

Fakultní nemocnice Královské Vinohrady
Šrobárova 1150/50 100 00 Praha – Vinohrady
Tel. 267 161 111
Email: fnkvred@fnkv.cz
www.fnkv.cz

Seznam pediatriů

MUDr. Fabiánová Jitka
Chrudimská 2526/2a, 130 00 Praha – Vinohrady
Tel. 267 317 393
www.jitkafabianova.sweb.cz

MUDr. Šikýřová Miroslava
Olšanská 2666/7, 130 00 Praha 3- Žižkov
Tel. 222 581 302
www.sikyrova-detskalekarka.cz

MUDr. Šmelhausová Vlasta
Chelčického 842/39, 130 00 Praha 3
222 581 308
www.smelhausova.cz

MUDr. Nováčková Tereza
Olšanská 2666/7, 130 00 Praha – Žižkov
Tel. 222 590 249
www.mudrterezenovackova.estranky.cz

MUDr. Rakušan Pavel
Koněvova 2495/221, 130 00 Praha 3 – Žižkov
Tel. 284 823 570

Krizový plán - řešení šikany

Program proti šikanování vychází z Metodického pokynu ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.24 246/2008-6 a je součástí školního Minimálního preventivního programu.

DOPORUČENÉ DOKUMENTY:

- *Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních*
- *č. j. MSMT 21149/2016*
- *Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)*
- *Kolář M. (2011). Nová cesta k léčbě šikany. Praha: Portál.*

CHARAKTERISTIKA ŠIKANY:

Šikanování je dlouhodobé chování se záměrem někomu ublížit, ohrozit ho nebo zastrašovat. Šikana má několik podob: přímá, nepřímá šikana, kyberšikana.

PŘÍMÁ ŠIKANA - Spočívá v cílených a opakovaných fyzických (bití, vydírání, loupeže, poškození věcí, sexuální obtěžování) a psychických útocích (slovní útoky, pomluvy, vyhrožování, ponižování) jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků.

NEPŘÍMÁ ŠIKANA - Projevuje se jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků.

KYBERŠIKANA – Jedná se o elektronickou formu šikany. Patří sem útoky pomocí emailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internet apod.

Většina obětí šikany a jejich svědků se snaží situaci udržet co nejdéle v tajnosti. Proto je v prevenci velmi důležité zaměřit se specificky na identifikaci rizikových znaků a signálů pro výskyt šikany.

ODHALOVÁNÍ POČÁTEČNÍ ŠIKANY:

- Kompetentní osoby:
 - třídní učitel
 - metodik prevence
 - výchovný poradce
 - školní psycholog
 - zástupkyně ředitele
- Prostory pro vyšetřování:
 - kabinet metodičky prevence
 - místnost školního psychologa
 - kabinet výchovné poradkyně
 - kancelář zástupkyně ředitele
- Okamžité jednání:
 - oddělit agresora/y od sebe a od oběti
 - pro oběť zajistit bezpečné místo (nejbližší kabinet)
 - v případě potřeby kontaktovat zdravotníka

ZMAPOVÁNÍ SYMPTOMŮ - TJ. NALEZENÍ ODPOVĚDÍ NA TYTO OTÁZKY:

- Jde o šikanu či teasing (škádlení)?
- Kdo je obětí, popřípadě kolik je obětí?
- Kdo je agresorem, popřípadě kolik je agresorů? (Kdo z nich je iniciátor, kdo je aktivní účastník, kdo je agresorem?)
- Co, kdy, kde a jak dělali agresori konkrétním obětem?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Jak dlouho šikanování trvá?

Výpovědi je nutné důkladně zapsat a následně vypracovat přehled se jmény iniciátorů, aktérů, agresorů a přesnými údaji kdy, kde, jak a co komu udělali.

Scénář pro počáteční šikanu

1. Odhad závažnosti situace a stanovení formy šikany
2. Oznámení třídnímu učiteli, metodikovi prevence, školnímu psychologovi, výchovnému poradci, zástupkyni ředitele
3. Schůzka TU, metodika, školního psychologa, výchovného poradce, zástupce ředitele, případně svědků z řad školy, kde jsou dohodnuty další kroky
4. Rozhovor s informátory - metodik, školní psycholog nebo třídní učitel; ZÁPIS
5. Rozhovor s oběťmi - metodik, školní psycholog nebo třídní učitel; ZÁPIS
6. Individuální rozhovory s dalšími svědky
7. Zajištění ochrany obětem
8. Oznámení rodičům oběti. Při negativních dopadech na oběť doporučit rodičům spolupráci s odborníky např. pedagogicko-psychologické poradny, psycholog, psychoterapeut
9. Individuální rozhovor s agresory
Nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků, hrubou chybou je konfrontace oběti s agresory.
10. Oznámení rodičům agresorů. Nejvhodnější je schůzka rodičů agresorů s metodikem prevence (výchovným poradcem), školním psychologem, třídním učitelem a zástupcem vedení školy – výchovná komise.
11. Potrestání agresorů dle řádu školy
12. Třídnická hodina – práce se třídou, ve které k šikaně došlo. Provádí metodik prevence nebo školní psycholog ve spolupráci s třídním učitelem, popřípadě externí organizace pozvaná školou.
13. Třídní schůzka – dle závažnosti situace

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Potrestání agresorů je v kompetenci výchovné komise školy (jejími členy jsou ředitel školy, zástupce ředitele, školní metodik prevence, výchovný poradce a třídní učitel). Odstupňovaná výchovná opatření a tresty pro agresory dle závažnosti:

- Napomenutí třídního učitele
- Důtka třídního učitele
- Důtka ředitele školy / snížená známka z chování
- Převezení do jiné třídy

Při odhalení pokročilé šikany (kdy je naplněna podstata trestného činu/provinění) je třeba kontaktovat Policii ČR.

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY:

- ***společně je vyšetřován agresor i oběť = konfrontace obětí a agresorů !!NIKDY!!***
- vyšetřování je prováděno ve skupině, ve třídě
- vyšetřování nemá promyšlenou taktiku a strategii, postupuje nahodile
- pedagogové nevědomky chrání agresora; nepřipouští, že on by mohl šikanovat
- výpovědi oběti jsou bezdůvodně zlehčovány ve snaze šikanu zakrýt
- pedagog se snaží „objektivně“ rozdělit vinu mezi agresora a oběť
- výpovědi zmanipulovaných svědků nejsou konfrontovány
- agresori jsou předem informováni, mají dost času na přípravu své výpovědi i ovlivnění svědků a často i oběti
- postup vyšetřujícího je natolik nevhodný, že oběť odmítne vypovídat
- vyšetřování je vedeno tak neobratně, že ostatní žáci odmítnou vypovídat, či vědomě lžou ze strachu, aby se nestali i oni obětí
- pozdní šetření -
 1. neřešená počáteční stadia
 2. při zjištění je proces vyšetřování odložen na druhý či ještě další den
- nespolupráce s rodiči
- „zametání pod koberec“ – u nás na škole šikana není
- neadekvátní tresty

PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ:

- Podpora tolerance, vědomí sounáležitosti a spolupráce mezi žáky
- Posilování dobrých vztahů ve třídě i ve škole, vytváření dobrého klimatu ve třídách i ve škole

Scénář při řešení pokročilé šikany – tzv. třídního lynčování

1. Překonat šok, odhadnout závažnost a formu šikany.
2. Bezprostředně ochránit oběť, zastavit násilí.
3. Zabránit domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (přivolat lékaře).
5. Nahlásit situaci vedení školy, školnímu psychologovi, metodikovi prevence. Domluvit se na spolupráci pedagogických pracovníků při vyšetřování.
6. Oznámit situaci Policii ČR, OSPOD, požádat je o pomoc při řešení.
7. Informovat rodiče oběti i agresora.
8. Zahájit vlastní vyšetřování.
9. Informovat zřizovatele.
10. Navázat kontakt se specialistou na šikanování.
11. Svolat výchovnou komisi. Řešit problém v pedagogické radě.
12. Rozebrat situaci se třídou, dále sledovat a pracovat se vztahy.
13. Informovat zák. zástupce oběti šikanování o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, nabídnout psychoterapeutickou péči PPP nebo jiného poradenského zařízení.
14. Svolání mimořádné třídní schůzky pro zákonné zástupce celé třídy, ve které se šikana vyskytla.
15. Výchovná komise navrhne potřebná výchovná opatření (důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování). Doporučení rodičům obětí i agresorů návštěvy v ambulantním oddělení SVP pro děti a mládež nebo v obdobných organizacích V mimořádných případech: doporučení rodičům - dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně DÚ - podání návrhu OSPOD k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v DÚ - individuální výchovný plán pro agresora - dočasné vyloučení z výuky, kontaktování zákonných zástupců a vyzvání k převzetí dítěte.

Krizový plán – řešení kyberšikany

Kyberšikana je forma agrese realizovaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (např. pomocí mobilních telefonů, tabletů a dalších moderních komunikačních nástrojů), jež má za následek ublížení či jiné poškození oběti. O kyberšikaně uvažujeme, pokud je: - **opakovaná - dlouhodobá - obětí vnímaná jako ubližující**. V případě kyberšikany může agresor provést útok kdykoli a kdekoli. Může probíhat v době školní výuky, o přestávkách, mimo školní vyučování, o víkendu, v libovolnou denní či noční dobu. Kyberšikanu často doprovází jiné druhy šikany, které se dějí v prostředí školy – proto se škola kyberšikanou zabývá vždy, když se o ní dozví (tedy nejenom, pokud se děje na půdě školy). Postih však může škola udělit pouze tehdy, pokud se jedná o školní záležitost.

Kyberšikana může probíhat jako:

- kyberšikana přímá – agresor útočí na oběť přímo
- kyberšikana nepřímá – agresor k útoku využívá jinou osobu

MEZI KYBERŠIKANU ŘADÍME:

- dehonestování - ponižování, nadávání, urážení v on-line prostředí – např. publikování ponižujících videozáznamů nebo fotografií
- vyhrožování, zastrašování a vydírání v on-line prostředí
- očerňování v on-line prostředí
- krádež identity, ztrapňování pomocí falešných profilů
- zveřejňování cizích tajemství s cílem poškodit
- vyloučení z virtuální komunity (např. celá třída má skupinu, do které nepozve jednoho žáka ze třídy)

Postup při řešení odhalení kyberšikany

1) POKUD SE KYBERŠIKANA STALA V DOBĚ ŠKOLNÍ VÝUKY NEBO V RÁMCÍ AKTIVIT POŘÁDANÝCH ŠKOLOU

1. Podpořit oběť a zajistit bezpečí
2. Zklidnění oběti – doporučit, aby ukončila komunikaci s pachatelem
3. Zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala
4. Odstranit závadný obsah z internetu, smazat videa/fotografie, blokovat agresora... může být ve spolupráci s rodiči
5. **Zajistit co nejvíce důkazních materiálů - před tím, než se to smaže – ULOŽIT, VYTISKNOT, VYFOTIT...**
6. Incident vždy vyšetřit - můžeme využít podpory externích institucí - zjistit kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.
7. Informovat rodiče oběti i agresora - poučit rodiče, jaký bude postup řešení na úrovni školy
8. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi
9. Zvolit odpovídající opatření dle závažnosti:
 - ústní domluva, sdělení rodičů v žákovské knížce, výchovná komise
 - napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížená známka z chování
 - informování OSPOD/ Policie ČR
10. Realizovat preventivní opatření - třídnické hodiny na téma Bezpečné chování na internetu
11. Informace zasažených žáků i rodičů o výsledcích šetření a udělených trestech

2) POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ODHALENÍ KYBERŠIKANY - POKUD SE KYBERŠIKANA NESTALA V DOBĚ ŠKOLNÍ VÝUKY NEBO V RÁMCÍ AKTIVIT POŘÁDANÝCH ŠKOLOU

1. Podpořit oběť a zajistit bezpečí
2. Zklidnění oběti – doporučit, aby ukončila komunikaci s pachatelem
3. Incident vždy vyšetřit - můžeme využít podpory externích institucí - zjistit informace o tom, kterých tříd se kyberšikana týká, v těchto třídách ve spolupráci se školní psycholožkou provést sociometrii
4. Spolupracovat s rodiči - informovat, že daný případ nespadá do kompetence školy a doporučit jim další odborníky, např. právníky, policii (např. agresora mohou zažalovat za obtěžování), OSPOD a další organizace
12. Realizovat preventivní opatření - třídnické hodiny na téma Bezpečné chování na internetu

NETRESTAT, POKUD SE KYBERŠIKANNA NESTALA V DOBĚ ŠKOLNÍ VÝUKY ANI V RÁMCI AKTIVIT POŘÁDANÝCH ŠKOLOU

Krizový plán – žák pod vlivem návykové látky

V prostorách školy, v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných platí zákaz nošení, distribuce a zneužívání návykových látek, stejně jako pití alkoholických nápojů a kouření.

Tabákové výrobky

1. Zabráníme žákovi v další konzumaci.
2. Odebereme a zajistíme tabákový výrobek.
3. Sepíšeme stručný záznam - datum, místo, čas, jméno + podpis žáka. V případě, že žák odmítne, uvedeme tuto skutečnost do zápisu.
4. Záznam založí školní metodik prevence (dále jen MP) do své agendy. Vyrozumíme vedení školy.
5. Třídní učitel informuje zákonného zástupce.
6. Při opakování vyrozumí škola OSPOD.
7. Výchovná komise navrhne potřebná výchovná opatření.

Alkohol

1. Zabráníme v další konzumaci alkoholu.
2. Odebereme alkoholickou látku a uložíme ji na vhodné místo.
3. Posoudíme, zda žákovi nehrozí nebezpečí.
4. V případě ohrožení žáka na zdraví a životě, voláme lékařskou službu první pomoci, informujeme okamžitě zákonného zástupce žáka a dohodneme se na dalším postupu.
5. Sepíšeme stručný záznam s vyjádřením žáka, (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka). V případě, že žák odmítne, uvedeme tuto skutečnost do zápisu.
6. Záznam založí školní metodik prevence do své agendy. Vyrozumí vedení školy.
7. Škola vyrozumí zákonného zástupce a vyzve ho, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
8. V případě nedostupnosti zákonného zástupce kontaktuje škola OSPOD a vyčká jeho pokynů. Může vyžadovat pomoc.
9. Při opakování splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.
10. Škola v zájmu žáka informuje jeho zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení situace a doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka.
11. Výchovná komise navrhne potřebná výchovná opatření.

Omamné a psychotropní látky

1. Zabráníme v další konzumaci.
2. Odebereme návykovou látku, nepodrobujeme ji žádnému testu.

3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vložíme látku do obálky, napíšeme datum, čas a místo nálezu. Obálku přelepíme, přelep opatříme razítkem školy a svým podpisem a uschováme ve školním trezoru.
4. Posoudíme, zda žákovi nehrozí nebezpečí.
5. V případě ohrožení žáka na zdraví a životě, voláme lékařskou službu první pomoci, informujeme okamžitě zákonného zástupce žáka a dohodneme se na dalším postupu.
6. Sepíšeme stručný záznam s vyjádřením žáka, (datum, místo, čas, jméno + podpis žáka). V případě, že žák odmítne, uvedeme tuto skutečnost do zápisu.
7. Záznam založí školní metodik prevence do své agendy. Vyrozumíme vedení školy.
8. Škola vyrozumí zákonného zástupce a vyzve ho, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
9. V případě nedostupnosti zákonného zástupce vyrozumí škola OSPOD, vyčká jeho pokynů a vyžádá si pomoc.
10. Současně splní škola oznamovací povinnost k orgánu OSPOD.
11. Škola v zájmu dítěte informuje zák. zástupce o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace, doporučí rodičům, aby vyhledali odborníka a informovali se o léčbě. Vysvětlí rodičům nutnost léčby.
12. Výchovná komise navrhne potřebná výchovná opatření.

V případě podezření, že žák má OPL u sebe

- Bezodkladně vyrozumíme Policii ČR, zkonzultujeme s ní další postup a informujeme zákonného zástupce žáka.
 - Žák je izolován od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem.
- U žáka v žádném případě neprovádíme osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí

Krizový plán – vandalismus

Žák má právo užívat zařízení školy, pomůcky a učebnice v souvislosti s výukou.

Je přitom povinen:

- řídit se pokyny učitelů a jiných oprávněných osob
- udržovat v pořádku a nepoškozené všechny věci, které tvoří zařízení třídy a školy, a také ty, které mu byly svěřeny v souvislosti s výukou.

Za škody na majetku školy, případně majetku spolužáků, které žák způsobí svévolně nebo z nedbalosti, bude vyžadována odpovídající náhrada. Poškození majetku školy oznámí žák bezprostředně vyučujícímu a třídnímu učiteli, případně vedení školy.

V rámci poučení o BOZP upozorňovat žáky na jednání, které vede k poškozování majetku a jak se takovému jednání vyhnout. Pokud je odhalen viník, může na něm (zákonném zástupci) škola vymáhat náhradu škody. Pokud nedojde mezi zákonným zástupcem nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Výchovná komise navrhne potřebná výchovná opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy, snížený stupeň z chování).